

Tipy na puntíkové aktivity s dětmi

Metodický materiál pro učitele a pedagogické pracovníky

Osvětová kampaň Puntíkový den | Pořadatel: Revenium

Úvodní doporučení

S tématem Puntíkového dne se úzce pojí téma **empatie** (vcítění se do druhého), **hraní společenských rolí** (skrývání něčeho, nošení masky, význam mimiky, gest a intonace, význam oblečení či převleků, role „hodných“ a „zlých“ lidí) a **wellbeingu a duševního zdraví** (co můžu udělat pro sebe nebo pro druhé, abychom nějakou situaci zvládli a cítili se dobře).

Propojené oblasti výchovně-vzdělávacích činností

- **Gramotnost:** matematická, čtenářská a digitální gramotnost
- **Rozvojové oblasti:** emočně-sociální, výtvarně-tvořivá, literárně-dramatická, pohybová a grafomotorická

Doporučení pro pedagogy: Při práci s dětmi je důležité využít prvky dramatizace a jejich vlastní prožitek při hledání možných řešení. Při diskusi využívejte otevřené otázky vztahující se k ději („*Jak by to mohlo dopadnout? Co by se stalo, kdyby...*“).

1. Pohyb a představivost

Název aktivity	Záměr	Jak na to
Čarovná kolečka	Seznámit děti s možnostmi kartonového kolečka a jeho obměnami.	Každé dítě dostane kartonové kolečko, které se „čarováním“ postupně proměňuje v různé objekty: volant k řízení, pařez k sezení, deštník nad hlavou, klobouk na hlavě, slunce na nebi, brouk lezoucí po zemi, polštářek/postýlka/peřinka pro relaxaci...
Puntík v roli	Vnímání změny a obměny puntíku podle našeho uvážení, využívání jeho vlastností díky našemu myšlení a vnímání odlišného myšlení.	S dětmi si vyrobíme puntíky tak, že zmačkáme měkký barevný papír do kuličky a pak jej podupeme. Tím vznikne puntík, který mění význam: 1. Květina (květinová louka – procházka po špičkách). 2. Rybníček (kruh – skákání z vody a do vody). 3. Horká placička (přehazování z dlaně do dlaně). 4. Nalepení na papír a dotvoření obrázku pastelkami.
Hledání druhého	Umožnit dětem prožít strach a obavy z osamění, stejně jako radost a důležitost přátelství.	Vyučující připraví větší kolečka rozstřížená různými způsoby na dvě poloviny (cik-cak, vlnovka, rovná čára). Každé dítě dostane jednu polovinu. Vyučující dramatizací vyjádří smutek půlkolečka z osamělosti a poprosí děti o pomoc. Děti hledají pasující druhou polovinu a prožijí obavy z osamění i radost z nalezení druhé půlky.
Příběh s odmítnutím	Dramatizace příběhu se změnami chování jednotlivých postav.	Tři děti vymyslí a hrají scénku o odmítnutí – například se dvě děti domluví, že si nebudou hrát s někým, kdo nemá hezké oblečení, nosí brýle, je holka/kluk, nemá dlouhé vlasy... Děti využijí vlastní dialogy a vlastní zážitky z odmítnutí. Lze navázat didaktickou činností v kapitole Osvěta.

2. Tvoření a vnímání smysly

Název aktivity	Záměr	Jak na to
Není puntík jako puntík	Vnímání různých vlastností puntíků/koleček podle tvaru, velikosti, barvy a materiálu.	Vyučující nabídne dětem různě velké puntíky z různých materiálů (barevný papír, karton, dřevo, látka...) a nechá děti volně tvořit obrázky.
Volná hra s papírovými kolečky	Seznámit děti s vnímáním puntíku a jeho možnostmi, včetně změn významu v různém kontextu.	Děti mají k dispozici arch papíru, velké množství barevných papírových koleček různých velikostí a lepidlo. S tímto materiálem si volně hrají a tvoří.
Barevný vs. kartonový puntík (Různé úhly pohledu)	Ukázat dětem různé úhly pohledu na jednu věc.	Volná hra s papírovými a kartonovými kolečky na velkém archu. Následuje společné srovnání barevných a hnědých kartonových koleček a debata o tom, jak se naučit mít rád i to, co na první pohled vypadá obyčejně nebo jinak.

3. Grafomotorika

Název aktivity	Záměr	Jak na to
Cesta mezi puntíky	Procvičení grafomotoriky dětí, podpora představivosti.	Děti nakreslí na papír barevné puntíky. Jedním tahem tužky pak projíždí mezi puntíky tak, aby žádný nevynechaly. Poté si vezmou jeden malý kartonový puntík, „prochází“ s ním nakreslenou trasu a vymýšlí k tomu příběh (<i>Kde se puntík nachází? Jakou cestou prochází? Co se s ním děje?</i>).

4. Osvěta

Název aktivity	Záměr	Jak na to
Seznámení s lupénkou	Probrat s dětmi informace o lupénce a přiblížit jim pocity, které zažívá člověk s viditelnou odlišností.	S pomocí vyprávění, fotek, obrázků či textů vysvětlit dětem, co je lupénka, jak se projevuje na kůži a že není nakažlivá. Téma lze přiblížit skrze zkušenost dětí s ekzémem či vyrážkou. Zmínit, že změny na kůži se léčí pod dohledem lékaře a promazáváním krémem. Diskuse o tom, jak mohou změny na kůži ovlivnit naše chování vůči lidem s „odlišnou kůží“, o našich obavách a strachu z odlišnosti a o tom, jak důležité je nebát se druhého člověka zeptat.
Diskuse: Proč reagujeme útočně a jak zvládat strach	Podpora empatie, posílení zvládání emocí a stresových situací.	Vedeme rozhovor s dětmi nad obrázky a situacemi, v nichž je někdo vyloučen ze hry či z kolektivu. Bavíme se o tom, jak umět popsat, z čeho nebo koho máme strach. Společné hledání odpovědí: - Jak ventilovat emoce? - Jak se vypořádat s někým, kdo je útočný (křik, skákání, kresba, rozhovor, vcítění se do druhého)? - Jak pomoci někomu, kdo má strach?

Puntíkový den | Organizátor a pořadatel kampaně: **Revenium**

puntikovyden.cz